

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK VIII. Ч. 75 (818). ЧЕТВЕР, 24. ЧЕРВНЯ 1926.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, JUNE 24th, 1926. No. 75 (818). VOL. VIII.

БРІАН ЗНОВУ ПОКЛИКАНИЙ СКЛАСТИ ФРАНЦУЗЬКИЙ КАБІНЕТ.

До нового уряду мають увійти: Пуанкаре як міністер справедливості і Думер як міністер фінансів.

Париж, 22. червня. — Бувший прем'єр Едуард Бріан, провідник радикальних соціалістів, не зміг скласти нового французького кабінету і за цю роботу знову взявся Арістід Бріан.

Першим кроком Бріана було порозуміння з бившим прем'єром Пуанкаре й запропонувати йому місце в кабінеті. Оба старі політики відбули конференцію, після котрої Бріан заявив, що Пуанкаре згодився вступити до уряду.

Далі Бріан хоче дістати до

свого кабінету Поля Думера, бившого міністра фінансів. З вигляду, що Думер прийме пропозицію Бріана і вступить до кабінету.

Взагалі Бріан хоче скласти свій уряд з людей різних партій, але всі вони мають бути сильними республіканцями.

В новому кабінеті Пуанкаре мав би бути міністром справедливості, а Думер міністром фінансів. Оба вони й Бріан мали би творити тріумвірат у кабінеті для вирішення фінансового питання.

В АНГЛІЇ ЗАКРИВАЮТЬСЯ ФАБРИКИ ЧЕРЕЗ БРАК ВУГІЛЛЯ.

Повільний паралич охоплює важні британські промисли. — Число безробітних постійно зростає.

Лондон, 21. червня. — По цій Британії шириться занепокоєння внаслідок повільного параличу, що охоплює кілька важних британських промислів. Це прямих випадком страйку майнерів.

Кожного дня закриваються нові фабрики. Найбільш діткненими промислами є текстильна, залізна, сталева, металева, автомобільна, будови кораблів, загальної будови й інші.

Число безробітних постійно зростає і тисячі робітників працюють не повний час. Залізничники працюють лише чотири дні на тиждень через брак вугілля для перевозу й обмеження залізничного руху на приказ уряду, щоб законсервувати запас вугілля.

Вислідом цього всього є застрашане зменшення попитку на сили по цій країні, що відбивається уjemно на торгівлі у всіх її галузях.

ПРАВІ Й ЛІВІ ФРАКЦІЇ НЕВДОВОЛЕНІ З ВЛАДИ ПІЛСУДСЬКОГО.

На мітингах і в пресі ведеться агітація проти обмеження прав союму в користь президента Польщі.

Варшава, 19. червня. — Проти режиму Пілсудського нарастає опозиція. Як ліві, так і праві фракції союму є проти того, щоб президентові призначити право видавати нові закони. Деякі фракції годяться лише, щоб президент мав право розпускати сойм.

На мітингах і в пресі ведеться агітація проти віддання соймові законодавчого права. З кругів близьких до Пілсудського повідомляють, що несвоєвременно домагається диктатор може привести до розпуску

польського союму.

Варшава, 19. червня. — Ігнац Дашинський, один з провідників П.П.С., заявив про надання президентові диктаторських повноважень на протязі 18 місяців.

Він помістив в органі Р.К.С. "Робітник" статтю, в якій каже, що треба буде нової революції в Польщі, якщо сойм сповнить догаганя уряду.

Президент Мосціцкі мав заявити, що зрезигне, якщо сойм не признає йому диктаторських повноважень.

ХОЧУТЬ ЗАВЕСТИ НЕОБМЕЖЕНУ ДИКТАТУРУ НА 18 МІСЯЦІВ.

Як лише сойм змінить конституцію, Пілсудскі згодиться обняти уряд президента, а Мосціцкі зрезигне.

Варшава, 18. червня. — Безконтрольна, диктаторська господарка буде тривати в Польщі до 31. грудня 1927 року, себто 18 місяців.

Такий законопроект пропонує уряд соймові до ухвалення. Разом з ним будуть пропозиті законопроекти відносно поширення прав президента й обмеження прав союму та сенату.

Президент буде мати право вето ухвалені закони, він зможе також розвязати сойм, але за згодою всіх міністрів.

Варшава, 18. червня. — З кругів близьких до Пілсудського повідомляють, що коли сойм змінить конституцію і поширити права президента, то Пілсудскі згодиться обняти уряд президента, а теперішній президент Мосціцкі уступить.

ГЕНЕРАЛИ ГАЛЕР І ШПЕНТИЦІ УСТУПИЛИ.

Варшава, 21. червня. — Президент Мосціцкі прийняв резігнації генерала Йосифа Галера і генерала графа Шпентикого.

Канада може брати участь у війні лише за згодою парламенту

РЕЗОЛЮЦІЯ В ЦІЙ СПРАВІ, ПРЕДЛОЖЕНА ПРЕМ'ЄРОМ КІНГОМ, ПЕРЕЙШЛА ОДНОГОЛОСНО.

Оттава, 22. червня. — Прем'єр Кінг поставив вчера у парламенті внесок, щоб справу участі Канади у війні вирішувала канадський парламент. Також всі договори, які закладає Канада в майбутньому, мають увійти в силу лише тоді, коли їх одобрить парламент. Резолюція Кінга перейшла одноголосно.

Після повищої ухвали Канада не може взяти участі в ніякій війні без згоди парламенту. Лише парламент має право вирішити, чи Канада може заангажуватися у війну.

Промовляючи до своєї резолюції, прем'єр Кінг вказав, що остання імперіальна конференція рішила, що Велика Британія і кожна самоуправна домінія може заключити договір

з всякою закордонною державою, який дотичить лише їх двох.

Якщо договір дотичить інших частин імперії, тоді домінія має безпосередньо зацікавлена має дати тим іншим домініям широку нагоду висловити свої погляди й взяти участь у переговорах. Прем'єр думає, що було б пожаданім, щоб канадський парламент офіційно одобрив ці рекомендації.

Він далі сказав, що імперіальна конференція заявила, що договори можуть увести в силу зацікавлені уряди, або парламенти, перед якими вони відповідальні. Він бажає усушити альтернативу й завести сталий звичай, що парламент повинен ратифікувати всі договори, заки вони увійдуть в силу.

СТРАЙКЕРІ ПАСЕЙКУ ЗАВЕЛИ НОВИЙ СПОСІБ ПИКЕТУВАННЯ.

Пикетчики їздять в автомобілях вулицями міста та закликають страйколомів покинути роботу.

Пасейк, Н. Дж., 17. червня. — Страйкуючі текстильні робітники, які від самого початку страйку стрічаються з ріжними перешкодами зі сторони поліції, розпочали вчера зовсім новий спосіб пикетування.

Вони повсідали в автомобілі і їздили цілий час вулицями міста та закликали страйколомів покинути працю. За кожним троком, що віз страйколомів, їхав такий пикетовий автомобіль.

Страйковий комітет каже, що того рода пикетування не є

таке добре, як пикетування на хідниках, але супроти поліційних перешкод воно спричиняє менше клопоту.

Поліція, заскочена цим новим способом боротьби, настоювала лише, щоб пикетові автомобілі не задержувалися на місці, але їздили без перестанку.

Коли один автомобіль задержався, поліцей арештував за раз находившихся у ньому страйкерів і відставив їх на поліційну стацію, де поліційний судья дав їм догану й пересторогу.

АВСТРІЙСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ ПРАВЛІННЯ КЛЕРИКАЛІВ.

Під напором соціалістів міністер освіти зрезигнував. — У Відні відбуваються демонстрації проти уряду.

Відень, 17. червня. — В австрійському кабінеті наступила криза. Міністер освіти Шнайдер зрезигнував, бо проти нього, як члена християнсько-супільної партії, соціалісти піднесли протест за його клерикалізм.

Соціал-демократи влаштували у Відні великі демонстрації проти християнсько-супільної партії, яка є при владі в Австрії. Вона привела до великого безробіття, не хоче оподатковувати належито капітали-

стів і заводить клерикальний дух в школах. Проти цього останнього соціал-демократи найбільше протестують.

В дійсності в шкільництві панує хаос, бо давню австрійську систему навчання знесено, а нового плану ще не прийнято.

Шнайдер хотів завести двоязыку методу: в тих місцевостях, де соціалісти мають рішачую силу, він годився на соціалістичний методу, а в інших він хотів залишити плян уряду, себто християнсько-супільної партії.

МАНІФЕСТ ПРОФСОЮЗІВ С.Р.С.Р.

Москва, 18. червня. — Центральний Виконавчий Комітет радянських професійних союзів видав маніфест, в якому як найгостріше осуджує британський уряд за те, що він вмишується в зносини між радянськими й британськими робіт-

никами. Робітники радянської республіки, сказано в маніфесті, будуть далі допомагати робітникам Великої Британії. Це є їхньою внутрішньою справою і ніхто не має права до них мішати.

В РІВНОМУ УБИТО БУВ. ОТАМАНА ОСКІЛКА.

Варшава, 21. червня. — У Рівному, на Волині, убито сьогодні Володимира Оскілка, бившого петлюрівського отамана, який після розбиття української контрреволюції жив у Польщі і явно стояв на службі польського уряду.

За польські гроші Оскілко видавав у Рівному газету "Дзвін", яка сповняла для польських панів таку саму службу, як покійний "Рідний Край", видаваний Михайлом Яцковим.

ТАЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ КРАІВ МАЛОІ АНТАНТИ.

Білгород, Югославія, 18-го червня. — Тут відбувається тайна конференція представників малої антанті. Шістьдесят кореспондентів чекають на інформації, але їх не дають.

Три міністри закордонних справ: Бенеш від Чехословаччини, Нічич від Югославії і Мітіліну від Румунії, замкнулися в кабінеті й радиди. По нараді заявили, що між ними панує повна згода і що взаємний оборончий союз продовжено на сімдесяти три роки.

БІЙКА НА МІТИНГУ СІЧИНСЬКОГО В ТОРОЛД.

Ст. Кетеринс, Онт., 21. червня. — В українській національній салі в Торолді промовляв у неділю Мирослав Січинський, український націоналістичний діяч з Роchester, Н. Й., у Злучених Державах.

У своїй промові він накинувся на Радянський Союз, проти чого зафотестувала частина присутних у салі робітників і робітниць. З того виявилася загальна бійка, в якій брали участь чоловіки і жінки. В бійці ніхто не був серйозно ушкоджений.

Остаточо ті, що протестували проти випадку Січинського, опустили салю.

В ЛОНДОН, ОНТ., ЗАСНОВАНО ВІДДІЛ К.Р.О.Л.

Лондон, Онт., 22. червня. — Тут засновано вчера вечером відділ Канадської Робітничої Оборончої Ліги. На мітингу, скликаному в цій справі, промовляв Доналд Мензі, який заявив, що нова організація є потрібна тому, що канадський Трейд-Юніоні Конгрес не помагає робітникам підчас недавнього страйку в Альберті.

АРЕШТУВАННЯ В ТУРЕЧЧИНІ ПРОВОДЖАЮТЬСЯ.

Константинополь, 22. червня. — Генерал Рафет Паша є останнім визначним Турком, що зівстав арештований внаслідок викриття заговору на життя президента Мустафи Кемаля Паші в Смирні.

Майже всі визначні політики опозиційної партії находяться тепер у в'язниці й арештування продовжуються по цій Туреччині.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"!

МАЙНО БУВ. НІМЕЦЬКОГО КАЙЗЕРА НЕ БУДЕ СКОНФІСКОВАНЕ.

За конфіскацією голосувало 14,889,703 виборців, то є менше як половина всіх управнених до голосування.

Берлін, 21. червня. — Великі земельні посілости й інші маєтки Вілгельма Гогенцолерна та інших бивших німецьких пануючих є безпечні від конфіскації.

Вчера відбулося в Німеччині всенародне голосування над тим, чи маєтки бившого кайзера й інших бивших німецьких королів та князів мають бути вивласнені на рід держави.

Щоб це вивласнення було переведене в життя, закон вимагає, щоб за пропозицією зайвилася половина управнених до голосування, себто околом 20 мільйонів виборців. Тимчасом за вивласненням голосувало лише 14,889,703 виборців.

Правда, проти вивласнення голосував дуже малий процент виборців, бо лише 542,311, однак пропозиція встаети упада, бо за нею не зайвилось потрібних 20 мільйонів голосів.

Повних 60 проц. управнених до голосування не голосували зовсім, а 35 проц. виборців зайвлася за безумовною конфіскацією маєтків бивших німецьких пануючих родів. Більше як 500,000 голосів проголосовано неважними.

Баварія й інші націоналістичні твердині відкинули пропозицію конфіскації через здержання від голосування. В індустриальних центрах, таких як Рурщина й Саксонія, пропозиція одержала головне попертя.

В родинному місті президента Гінденбурга, Гановері, за конфіскацією зайвилось 156,584 голосів. Було це троха більше як половина всіх управнених до голосування.

Вартість маєтків бивших німецьких королів і князів, над якими переведено голосування, обчислюють на 500 мільйонів доларів.

ФАШІСТИ В БЕРЛІНІ БИЛИСЯ З КОМУНІСТАМИ І СОЦІЯЛІСТАМИ.

Поліція перешукала приміщення фашистів і знайшла штабети та палки. — Всіх присутних арештовано.

Берлін, 21. червня. — Підчас голосування в Берліні над пропозицією сконфіскувати майно бившого кайзера та інших бивших німецьких королів і князів прийшло вчера до численних сутичок.

Сорок фашистів звели бій з 15 соціалістами й комуністами і всі вони були арештовані. Поліція перешукала головну квартиру фашистів і знайшла штабети та палки. Всіх фашистів, що були в серйїні, полі-

ція арештувала.

В іншій часті Берліна націоналісти в сталевих шоломах звели бійку з радикалами, однак ніяких жертв не було.

Одна група радикалів повернула трок, що віз газету "Льохаль Андайгер", і спалила тисячі копій газети.

Консервативна преса закликає своїх сторонників не брати участі в голосуванні. Її кличем було: "Ані одного голосу для більшовізму".

РОСПРАВА ПРОТИ ВЕБА НАЗНАЧЕНА НА ДЕНЬ 29. ЧЕРВНЯ.

В понеділок 21. червня мейор Веб вивисся в поліційному суді у Вінніперу і заявив, що не почуваеться до вини за зроблені проти нього обвинувачення двома урядниками Одної Великої Юнії.

Мейора потягнуто до суду за те, що він у своїй промові перед радою індустриального розвитку закликав кинути провідників О.В.Ю. до Ред ривера. Веба заступав у суді адвокат Дж. Г. Ліч, а Дона і Кленсі, у-

рядників О.В.Ю., адвокат Маркус Гайман.

Оборонець Веба домагався ближих подробиць щодо зроблених проти мейора обвинувачень, а Гайман відповів йому, що всі подробиці є в промові Веба, як вона була надрукована у "Фрі Прес".

Суддя МекДоналд догодувся з виводами Гаймана і признав, що ніякі блищі подробиці не є потрібні. Після того він назначив розправу на 29. червня.

НОВІ ПОЧТОВІ ОПЛАТИ ЗА ЛИСТИ.

З днем 1. липня входить у життя знижка почтової оплати за листи до британської імперії, північної і центральної Америки та Західних Індій.

Листи до Великої Британії й Ірландії, Австралії, Нової Зеландії, Полудневої Африки, Індії та всіх численних островів і країв, включених у британської імперії, будуть мати трицентрові стемпли замість чотирьох.

Знижка до двох центів відноситься до Канади, Злучених Держав, Ньюфандленду, Мексика, Куби, Гайті, Бритій-

ських Західних Індій, всіх країв центральної Америки, Бритійської Гуяни, Панами, Голландських Західних Індій і всіх країв і островів, включених у водах континенту.

До всіх інших країв оплата за листи остає та сама, що й була перше. Нема зміни в оплаті за листи у місті.

У вівторок прибуло до Вінніперу 215 імігрантів, з них 159 були Бритійцями. Решту становили Польцями, Німці, Греки, У-Держав, Ньюфандленду, Мексика, Куби, Гайті, Бритій-

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba. Geo. Leitch, President.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Риб. Домі, на рої вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Лопатка, голова.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

3 КАЛЕЙДОСКОПУ СВІТОВИХ ПОДІЙ.

ЗАКони ПРОТИ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

Нота правительства Балдіна до правительств Радянського Союзу в справі допомоги британським страйкерам, як виявляється тепер, не була такою, як її буржуазна преса змалювала. Міністер закордонних справ Чемберлейн пояснив в парламенті, що нота ця складена в лагідному тоні і не робить закиду радянському правительству, що брудом то воно послало свої гроші на допомогу страйкерам, але жаліється на те, що радянське правительтво якось збільшило закон проти виселення грошей з Радянського Союзу, в зв'язку з посылками грошей на поміч страйкерів. Мало того, британське правительтво не надіється навіть відповідати на цю ноту від радянського правительства. Ноту вислали для того, щоб заспокоїти ту частину консерватів, що бензостановляють проти Радянських Республік, а також в тій надії, що може радянське правительтво не пропускати далі посылки грошей на допомогу страйкуючим майнерам.

Правительству Балдіна в цій справі знаходиться між молотом і кувалдою: одна частина його прихильників в парламенті кричить за гострим виступом проти Радянського Союзу, а друга намагається, щоб налякати з ним тісніші зв'язки в інтересі торгівлі.

Коли радянське правительтво не хоче робити законних перешкод допомозі страйкуючим британським майнерам, то за те британське правительтво послуговується всіма своїми проти-робітничими законами, це й нові збирається ухвалювати. Вони вирішили перевести закон про продовження дня праці майнерів до восьми годин. Продовження дня праці якраз і вимагають власники копалень вугілля. Правительтво Балдіна йде тим доганим на зустріч, чим воно й показує лишній раз, що воно служить інтересам капіталістичної класу і в її інтересах звиняє свої владу. Цей останній поступок британського правительства ще більше обурив майнерів і змінив їх постанову боротьби до кінця. Менддоналд і Ко. теж виявляють своє обурення, бо ухвала такого закону збільшить тягар наслідків їхньої зради організованих робітників Великої Британії, відкидання генерального страйку. Ліберали в своїй політичній грі теж обурюються проти цього поступку консервативного правительства. А робітничий загаль все те потує і вчиться на своєму гіркому досвіді звичайній "демократії".

КАНАДЯСЬКИЙ СЕНАТ СПОНІВНЕ СВОЮ ЧОРНУ РОБОТУ.

По довших коровадах федеральний парламент Канади ухвалив законопроект про пенсію для немичих стариків. Ада закона такого все одно не буде скоро в Канаді. Сенат його задушив.

Це не перший і не останній законопроект, що загинув передчасною смертю в сенатській "шкарлатній салі". Як тільки перейде в палату послів якийсь законопроект, що чим небудь корисний для працюючої класу, але невигідний для капіталістичної класу, то там йому в сенаті і кінець зроблять. І чого-б то тим законопроектам ходити до сенату, коли їх там така судьба очікує?..

В тім то й річ, що сенат для того й існує, щоб перевіряти і "чекувати" все те, що "вибранці народу" в парламенті ухвалюють. А "народові" тому до сенату і сенатові до того "народу" немає ніякого діла. "Народ" сенату не вибирає і не має до нього ніякого права. Сенат не відповідальний перед ніким. Сидить собі в ньому багаті старіки тай рідняють долю законів, яким "народ" має підчинятися. Подобається цим старикам ухвалений парламентом законопроект — потвердять, а не подобається — відкинуть. І що ти їм зробиш. Демократія... А пора вже, щоб той сенат на музей переміняли, нехай-би в ньому на даді не затрачався чим небудь корисні працюючим законопроекти.

СУДДІ В РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІКАХ.

Подала буржуазна преса дрібесеньким друком в мало-видних куточках відомість про те, що в Радянських Республіках з 2,600 суддів — 1,116 є селяне а 882 робітники.

Дрібесеньким друком подала вона цю відомість для того, щоб робітники й фармери за спортивними новинками не доглянули її і не пригадали собі, що можна створити такий громадський суд, в якому суддями можуть бути звичайні робітники і фармери. Такі відомості поширюють агітацію в країнах буржуазної демократії. Вони можуть навести робітничих і фармерських читачів буржуазної преси на думку про рідкішно толкування законів суддями-буржуаками а суддями-робітниками або суддями-селянами. Одні толкують на користь капіталістів, а другі на користь працюючих.

А все таки прийде час, що й працюючі капіталістичних країн добувтья такого ладу, в якому вони встановлятимуть свої закони і по своєму толкуватимуть їхні значіння. М. Попович.

ВБИЛИ ЩЕ ОДНОГО ХРУНЯ.

Телеграм в Варшаву доносить, що 21. червня в місті Рівному, на Волині, під Польщею, вбито ще одного петлюрівського хруня, Радавіла (!) Оскілка. Цей хрунь став певно Радавілом вже після зазначення Пілсудського військовим диктатором, бо перед тим він називався Володимиром.

Володимир Оскілко — це петлюрівський отаман, хоч не такий головний, як Петлюра, але таки отаман. Він пробував по-важати Петлюру й самому стати "головним", але галицькі стрільці здали бунт Оскілки й він втік до Польщі скорше за Петлюру.

Оскілко осів в Рівному, на Волині, і там за польські гроші видавав серед Українців найпоганішу газету на світі "Давні". Давнів він в той "Давні", як чорт в калатало, славословив польську шляхту, згуртував доккола себе гурт запорядників,

петлюрівських хулганів, яких назвав "Українська Народна Партия".

Коли в Польщі почалося повстання пілсудчиків, Оскілко не зорієнтувався, почав плакати за польською шляхтою і його "Давні" засвітив ближніми шпальтами. Але коли Оскілко й його "партия" побачили, що Пілсудські вже диктатором, вони заверещали "слава Пілсудському".

Перед нами оскілковський "Давні" з 25. травня, а в ньому телеграфічний привіт Пілсудському такого змісту:

Варшава, Маршал Пілсудський.

Управу Української Народної Партия іменем Народу Українського Східних Земель вітає Тебе, Вождю, в тому історичному переможі, що збройно доконаний в обороні потоптаних прав і справедливости.

Український Народ бачить в Тебі, Пана Маршале, персоніфікацію тої Польщі, що несе на Схід гасла визвольні, рівности і братерства, найвищий доказ чого дає в 1920 році на полях України (куди Риминдє? — Р.).

Український Народ під наместом асервава, що Тобою зароджена, не може бути погублений. В започаткованій Тобою акції оздоровлення відносин в Польській Республіці Український Народ бачить зворот з шляху негати його слушних інтересів на шлях здійснення тих ідеалів, що присвчували Твоїй боротьбі за її незалежність.

Кров ювінера—Українія, пролітає на вулицях Варшави в ім'я тих гасел, що проголосив Ти, Пана Маршале, Український Народ уважає запорукою, що нова Польща не буде для нього мачухою і він здобуде повноту своїх прап, загартованих в національно-територіальної автономії Східних Земель. Непорушну гарантією зреалізування наших вимог уважаємо негати передачу керівництва державним кораблем в Твої міщи і досвідчені руки і би Ти, Пана Маршале, став на чолі Держави, яко Президент Республіки. Нехай жоме Президент Польської Республіки Маршал Рісиф Пілсудський! Слава!

Іменем Управу Української Народної Партия

Секретар (—) Володимир Ігнатюк.

Голова (—) Володимир Оскілко.

Рівне, 25-V 1926 року.

Ось так по рабськи вітаючи ката українського народу, Оскілко одночасно в тому самому числі "Давону" під чорним хрестом, "з великим сумом сповідає українське громадянстві і еміграцію в Польщі-про трагічну смерть головного отамана" на вулиці Парижа.

Видно, що перебуваючи в Польщі отамани поміррилися на спільній платформі служення польській шляхті, забувши ту "срамнотю годину", коли білися за отаманство між собою. Тепер вже битися не було за що. Обидва жили на "пайку" в польській шляхті, отож доля їх здалася... до гробової дошки.

Хруньом то нічого, а от Пілсудському — лишні видатки. До Петлюри на похорон посліла свою делегацію, а Оскілкові прийде-ть ще й гріб купити. А казна-ж то Польщі тепер тяжкої сухоті дїстала. Одним словом — тяжкі часи настали для хрунів, а Пілсудські трітять своїх найкращих союзників.

Робітник.

ЕЛЕКТРОФІКАЦІЯ ДНІПРОВИХ ПОРОГІВ НА УКРАЇНІ.

Недавно в Нью Йорку підписано угоду між представниками Радянського Союзу з одного боку і з гідротехнічною Купер компанією — з другого про будову на Дніпрі найбільшїх електростанцій в Європі. Купер компанія зобов'язалася взяти над будовою технічний нагляд.

Угоду від імени уряду СРСР підписали І. А. Чижевський, голова комісії для електрофікації Дніпра і представник Всеосюзної Ради Нар. Господарства, А. В. Прігарін. Представники Купер компаній вийдуть в місяці липні на Радянську Україну, щоби на місці перевірили плани і розпочали вступити роботи.

Електростанція, що буде побудована над Дніпровими порогами між Дніпро-Петровським (був Катеринославом) а Запоріжжям, на 600,000 ки-сьохтисид, буде найбільшою електростанією не тільки в С. Р. С. Р., але й в цілій Європі. Проект обіймає також будову каналу з шлюзами, щоби уможливити безперервну їзду кораблів Дніпром, будову залізничці до залізного району Кри-вий Ріг, до марганцевого району Нікополь і до вугільного До-нецького басейну. Крім цього буде побудована передачочна лінія для доставки електричної енергії для фабрик і заводів Полудневої України.

В колі 100 миль від місця, де буде побудована електростанція, знаходяться поклади вугілля Донецького басейну, піс-ля оцінки 59,000 мільонів тон, поклади залісної руди в Криво-му Розі на 700 мільонів тон і поклади марганця в Нікопольі 80 мільонів тон, крім покладів інших мінералів в районах Ар-темівська (був Бахмут) і Сла-вянська. В передвоєнний час ця територія була найбільшим індустріальним центром в Ро-сії, даючи річно 30 мільонів тон вугілля, 3 мільоні тон чавуна, 7 мільонів тон залісної руди, кромі рідких хемічних і метал-лургічних продуктів. Теперіш-ня продукція доходить до 70 процент передвоєнного стану.

Будова проектаної електро-станції, каналу і залізничці при-чиниться до скорого розвитку гірничої і металургічної інду-стрії на Радянській Україні. Проект обіймає також будову ряду нових металургічних, ста-левих, алюмінієвих і рідких інших фабрик та заводів.

"ПОСОЛЬСЬКА НЕТИКАЛЬНІСТЬ".

Демократична польська ре-спубліка забезпечує конститую-цією нетикальнів послів, як представників народу. Забезпе-чує на — папери, бо в дійсно-сті кожний паршивецький жан-дармає свою окрему "консти-туцію" і по прикладу своїх старших начальників, хоч-би й варшавських міністрів, робить, що йому подобається. Ось не-давно був знову один характер-ний випадок "нетикальности" послів польського союму.

З Західної України наспіли подробиці арештування украї-нських комуністичних послів т.т. Томи Приступі і Андрія Пащука. З них довідуємось ось що: Вночі з 14. на 15. травня, о 4 годні 1-ій вночі, на стації Ковель до потягу, що їхав до Варшави, увійшло 10 жан-дармів в товаристві шпіона і арештували т.т. Андрія Пащука і Тому Приступу, соймових послів, що їхали до Варшави. На протести послів, які зая-вляли, що вони як нетикальні, не можуть бути арештовані,

дні по подудні в приватних помешканнях обох послів (в Луцьку) переведено ревізію.

Коли вкінці послів Пащук і Приступа добилися побачення з прокуратором Округного Суду в Луцьку, то довідалися, що вони дійсно арештовані і будуть розміщені в поодинокі тюремних камерах. Списати протоколи, або давати я-кі-будь вияснення, прокуратор відмовився. Після цього нака-зав відвести послів до тюрми, де в них ще раз переведено ре-візію і відібрано буквально

все, що мали при собі. Т.т. Пащук і Приступа про-сиділи в тюрмі до 17. травня, до 7-ої години ввечерю, доки з Варшави не прийшов наказ випустити їх на волю. Це ста-лося тільки завдяки Комуністи-чному Посольському Клубові, який домагався негайного звільнення арештованих послів в міністра Маковського.

Так виглядає посольська не-тикальність, забезпечена кон-ституцією "демократичної" польської республіки. І. В.

УРЯДОВІ АФЕРИ В ЮГОСЛАВІ.

Велитенські події в Англії та сенсаційна "революція" в Польщі так захопили увагу всіх тих хто цікавиться між-народним справами, що якомс зовсім непомітно проходило звістки про різні події в не-далеких країнах а зокрема на по-будині Європи та в країнах балканських. Лишень шахрай-сько-терористичним вибором Румунії присвячено в наших часописах трохи більше місця.

Про закінчення ще скандально-го процесу угорських уря-дових фашизмів, про режі-ми пангалловської дикта-тури в Грещі та рішучу змі-ну її "орієнтації" (замість Ан-глії в бік Італії), про болгар-ську цапквішню без Цанкова, про югославські урядові афе-ри — про все це читаме лише зрідка. Бо й справді: що ці "дрібниці" в порівнянні з ве-ликими подіями у великих ка-піталістичних державах? Одну з "дрібниць", а саме урядову крі-зу в Югославії варт все-ж тут схаактеризувати. Особливо тому, що вона зайвий раз о-світлює суть сучасного парла-ментаризму і показує, як за-гнінає революційно-селянська партия, коли зрадницькі про-відники ведуть її по шляху по-розуміння з буржуазією, по шляху опортунізму та угодов-ства.

Югославська монархія, як відомо, уявляє з себе таку-ж реакційну країну, як і суєдині: Болгарія, Греція, Угорщина, Румунія. В ній, як і всюди на Балканах, панує жорстокій ви-зокс працюючих мас, кривавий терор супроти комуністичної партия-ти згноблення усіх націй, що її заселяють пануючою сербською буржуазією. Уря-довою партією в цій штидаль ре-акції, що дає притулок деяс-там тисяч негодитків росій-ської контрреволюції, була майже увесь час від створення Югославії, фашістська серб-ська націоналістична "наро-дно-радикальна" на чолі з 80-літнім Пашічем, з тим самим Пашічем, що разом з Пуанкаре і подібними, найбільше винен у вибухові світової війни 1914—1918 рр. Опозицію склали дрібно-буржуазна "демократи-чна" партия та "хорватська ре-спубліканська-селянська" пар-тия, що її проводимим був Сте-пан Радіч. Поміж "лівими бло-ком" з цих двох партия та пра-во-фашістськими урядовими у-групованиями йшла довший час запекла боротьба, що при-вела до роспуску парламенту і нових виборів у лютому 1925 року. Пашіч ужив всіх "захо-лів" аби здобути слушнішу більшість. Терор був, діявся кров, військо до допомогою франгелівської офіцерації "ке-рувало" виборчими... Але на-слідкі були мізерні. Урядові партії одержали лише 162 ма-ндати, а опозиційні — 153.

"Більшість" була дуже неста-ла і Пашіч вирішив іти на згоду з Радічем. Старий лис бачив, що становище в країні занадто складне, зовні йшла загроза з боку Італії, Болгарії, Угорщи-ни. В середині — зростала о-позиція, непокоїла компартия, підносила рух серед повале-них Черногорців, Македонців, музуламів. Політичний крок Пашіча мав успіх. Радіч, що його перед виборами посадили до в'яз-ниці, не спинився перед зра-дочним інтересом хорватського селянства, відразу перевернувся з республіканця в монархіста, полав з язвими просто до уря-ду. Революційному селянско-му рухові в Югославії та на Балканах ця зрада завдала ве-

дичезний удар.

Доба "медового місяця" по-між Пашічем і Радічем недовго тяглася. Сербський шовініст і хорватський націоналіст ніяк не могли звикнути до урядо-во го співжиття. А тут ще на Ра-дича натискали селянські маси Хорватії, що ніяк не мирилися з його політикою. Загроза роз-риву та повороту до поперед-ньої боротьби повставала кіль-ка разів. Обидві партії гарячо-во готувалися до цього, але звичайно, в межах... парламен-тських звичаїв. Аде-ж Радіч забув колишні методи револю-ційної боротьби, по тому, як побував у ролі урядово-коро-лівського блядулизи.

"Парламентська" боротьба набула такого характеру: оп-озиція піднесла галас про ша-храйство урядової партия-радикалів, а урядова партия про-шахрайство опозиції. Один од-ного обвинувачували в бруд-них спекуляціях та звичай-ніньому шахрайстві. Доказ того, що хтось з двох є біль-шим шахраєм і мав бути в да-ньому разі перемогою. Довести перевагу в шахрайстві ради-кальної партії вдалося опози-ції. В зв'язку з тим уряд ра-дикала Узуновича, що прийшов на зміну пашічо-радічівсько-му, полався до димісії.

Подробиці цих парламен-тсько-урядових афер, що при-вели до нової кабінетної кризи в Югославії такі:

Першу атаку на недавніх при-ятелів хорватської селянської партії почали Пашічї газети. 22. квітня газети опублікували низку документів з корес-понденції провідників хорват-ської партії Радіча, що свід-чать про те, що вони беруть участь в брудних аферах, вико-ристовуючи на це урядове ста-новие міністрів, що належали до їх партії. За передачу за-мовленя на різні державні по-станови побралось великі "про-візійні". За надуку, наприклад, поставили телефонних апарати-тів для міністерства почт і те-леграфів провідниці партії Ра-дича одержали 800 тисяч дна-рів. Темну участь брали вони і в справі надуки концесій наф-тостендарт Ойл Компані. Е-фект викриття був великий. Обвинувачували в злочинних аферах: самого Степана Раді-ча і його брата, колишнього мі-ністра освіти, Павла Радича і віцепрезидента партії — Маце-ка. У відповідь на обвинувач-чення ці шановні політики зв-язалися за ту-ж таки зброю. Вони висунули проти ватажків радикалів ще гірші обвинувач-чення. Степан Радіч на вели-ких прилюдних зборах заявив, що провідниці радикалів і коли-шні міністри Стоянович, Янко-вич, Маркович і інші одержу-вали величезні хабары та спе-кулювали. Особливо-ж скан-дальною справою зробилася, ко-ли виявилось, що син Пашіча — Радомир Пашіч, використо-вуючи становище свого бать-ка, займався систематичним шахрайством. Тільки від чехо-словацького уряду, за "спри-яння" торговлі Чехословаччи-ни з Югославією, сприйняти синак свого спритного батька одержав 5 мільонів чехослова-цьких корон. Коли справа про-злочин Пашіча-сина мала роз-глядатися в суді, він втік за кордон.

Скандал з радикалами за-теменив скандали з прибічник-ами Радіча. Опозиція вико-ристал викриття афер радикалів у парламенті. У зв'язку з тим, що від радикальної партії від-колосало кілька послів, що та-

кож різко виступили проти ша-храйств провідників, опозиція мала більшість, висловила не-довіра урядові. Уряд димісію-нував. Радіч переміг.

Але... Але вороги знову пі-шли на мирову. Газети пові-домляють, що Узунович дого-ворився з Радічем. Скомпромі-товані шчерш провідниці обох партій знаходять порятунк в новому порозумінні. Творить-ся знову коаліційний уряд... шахраїв. Радіч все нижче ко-тяться. Уряд Югославії все краще рафінується, як уряд спекулянтів, хабарників та злодіїв. Коліс могутня хор-ватська республіканська селян-ська партия, зраджена провідни-ками, згубила революційність і переживає добу розкладу та занепаду. Мик. Шпр.—

ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ЯК ЖИВЕ УКРАЇНСЬКИЙ СЕ-ЛЯНИН НА ВОЛИНІ.

Перед українським посоль-ським клубом жадується трох селян з місточка Кобриня на те, що польська жандармерія наняла прокуратора, який за один гріш підсунув їм 10-крі-сів, дещо набавів і летючки, ні-би-то Комуністичної Партия За-хідної України, а опісля на-слав жандармерію для пере-проводження ревізії, яка, ро-здуміється, зараз все знайшла, і їх арештувала. В поліційних і судових арештах над ними страшно знущаються. Коли по-двошому часі провокація вий-шла на верх, їх з тюрми випу-щено, але всі вони з причини переведення над ними торту, е вже другий місяць непраце-здатні.

Селяне села Сімоновичі, ко-бринського повіту нарікають, що жінка повітового лікаря зробила з їх сіножатей дорогу, а коли селяне вислали раз по-льського, щоби її задержав і за-боронив їхати, то ця пані на-слала на село цілий відділ жандармерії, як на бунтарів, бандитів і більшовиків.

Селяне села Верховини пи-шуть до "Нашого Життя", що польська влада забрала їм са-мовільно церкву і зробила з неї костел. На відібранню від се-лян кладовищі під поліційною респерецією виклино з могилі покійника, що його недавно там поховано. В римо-католи-цькі святе польська жандарме-рія забороєня селянам працю-вати в полі. Селянських дітей, які в день польського свята 3. травня не явилися до костела, ксьондз наказав привести на постанови побралось великі "до-школи родичів і там на бать-постанови телефонних апарат-ів польської держави, більш-викиві і т. д., а дітей страшно збив.

Не краче живеється украї-нським селянам і по інших се-лах, що опинилися по тім бо-ці кордону під владою поль-ської буржуазії і поміщиків.

УКРАЇНСЬКІ ЖЕРТВИ ВАР-ШАВСЬКИХ ПОДІЙ.

По обчисленню луцької "Гро-мади" підчас варшавських бо-їв владо жертвою 61 українців, що служили в полках, які бра-ли безпосередню участь в бо-ях. Це лише приблизні обчи-слення, бо жертв владо далеко більше. Але положення украї-нського працюючого народу під шляхотським ярмом за те нічо не змінилось.

ПОПИ І ПОЛЬСЬКІ ЖАНДАР-МИ ПРОТИ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

На Волині підчас Великодних Свят переводжено всюди збір-ки на політичних в'язнів. Поль-ська жандармерія в багатьох місцях, якприклад, в Луцьку, зібрані датки сконфіскувала, а самих збірачів арештувала. Негативно до збірки постави-лися також українські поли, я-кі звивали населення не давати датків для в'язнів, бо вони не хотіли сповідатися.

Коли переїздили з однієї місцевості до другої або переносили з одного помешкання до другого, то не забу-йте повідомити зараз нашу адміністра-цію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарчить подати тільки но-ву, але конше потрібно подати і ста-ру Вашу адресу.

ВІСНИ З БУКОВИНИ.

ХТО ЗІСТАВ ВИБРАННИМ ПОСЛОМ НА БУКОВИНІ.

Хоч остаточно розподілу посольських мандатів ще нема, то все таки більш як певним є, що до румунського парламенту увійшли з Буковини такі посли:

З черновецького виборчого округу: 5 кандидатів правлячої, аверисканської партії, а саме: міністер для Буковини др. Дорі Попович, два москвофіль Борис Велигорський і др. К. Смерчанський, два Жиди і кандидат параністичної партії, голова параністичної партії на Буковині, Румун, адвокат др. Болдиреску.

З сорокиного округу: два кандидати аверисканської партії — оба Румуни, і один кандидат параністів, також Румун.

З радочеського округу: два Румуни — аверисканці, один Румун параніст і один кузіст.

З Кімпольоу два Румуни — аверисканець і кузіст, а з Сучави три Румуни — аверисканець, параніст і кузіст.

Буковинська соціал-демократична партія, з якою йшла до виборів також українська соціал-дем. партія, мило того,

що одержала на Буковині більше чим 15,000 голосів, а в черновецькому округу на кілька соток більше, чим параністи, мандатів не дістане, бо одержала в цілій Румунії тільки 1.8% голосів, коли потрібно було дістати 2 процент, щоб взяти участь в розподілі мандатів.

РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКИЙ БЛЮК (КОМУНІСТИ) НА БУКОВИНІ СВОЄЛІСТІ НЕ ВИСТАВЛЯЮТЬ ТОМУ, ЩО "СПІЗНИВ РЕЧИНЦЬ ВНОШЕННЯ ЛІСТ".

МАСОВІ АРЕШТИ КОМУНІСТІВ.

Як повідомляв черновецький "Форвертс" — переправдвала румунська сигуранца, зараз-же в кілька днів по виборам, масові арешти в Чернівцях і по всіх українських селах, що агітували і голосували за соціал-демократичну партію. Імена арештованих держити сигуранца в тайні, а тільки повідомляє, що арешти переправджено у зв'язку з викриттям широко розгалуженої комуністичної організації на Буковині. Арешти мабуть маюуть за шість оправадати ще більший терор румунських бояр над українським населенням на Буковині.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ВРАЖИННЯ З ДВОХ ВЕЧЕРІВ В УКР. РОБ. ДОМІ.

Едмонтон, Алта.

Про те і так робітничі і фермерські делегати ТУРФДім, який відбувся в Едмонтоні в дні 10, 11, і 12 червня і не буду розписувати, бо я мусів працювати в ті дні і не мів бути на нім. Я тільки торкнувся двох вечерів з часу того з'їзду, які лишили по собі сильні враження, а то тому, що на них були виставлені два надзвичайно цікаві предствалення, що вперше поновились на сцені Укр. Роб. Дому в Едмонтоні. Згадані предствалення відбулись на дні 11. і 12. червня.

Першого вечера дні 11. червня, в п'ятницю, відділ Секції Молоді відграв досить добре три однокаткі п. н. "Рокошні Каміра", "Збиточник" і "Малі Ковалі". Цей вечір був присвячений для вшанування десятирок ровки смерті українського поета і письменника і широкого на непохитності борця за визволення працюючих мас Східної Галічини, Івана Франка.

Маленькі члени відділу Секції Молоді старанно виконували свої роли і загалом гарно виважились з них, з якого присутні були дуже здволені та нагороджували молоденських аматорів гучними оплесками.

Я з своєї сторони теж складаю признання молоденським колам за їх гарну гру і з того нагоди кажу до них: молоденські товариші, мій брати, діти працюючих батьків! Держать цупко молодик і своїх рух і бийте пощадно темноту, яка стоїть граничником, скажено перед працюючим поколінням народом — до остаточної свободи!

Другого вечера, тоб-то в суботу, 12. червня драмгурток відграв прекрасну драму написану відомим пролетарським письменником Т. М. Ірчаном п. н. "Плазена Галічина". В драмі предствалення, як гандькі комуністи боряться в нутрі своєї організації з прокатниками.

Перед розпочаттям штуки Т. М. Шакульський пояснив зміст цієї драми та попросив присутніх, щоб задржав спокій підчас гри.

Сама Укр. Роб. Дому була запропонує в цей вечір по береги і присутіе робітничо-селянського театру за грою аматорів. Були ісправді милими підчас гри деякі іспокони на сцї, але не ділаєт з сторони маліх дітей.

Намаєт також замалити, що предствалення затілаєт задоган, а то тому, що публіка не зійшла на час. Другим радом товариш повинні старанно приходити вчасно, бо це дозволяю б покинути всюку виставу в своєм часі. Пролетар.

СПІЛЬНА ПРАЦЯ В КОРІСТЬ УКР. РОБ. ПРЕСИ.

Вест Форт Вільям, Онт.

Коли зближаєт місяць травень, місцевий відділ Жіночої Секції постає собі за обовязок зібрати спільні сили разом з місцевим відділом ТУРФДім і започаткувати працю в цім місяці в користь своєї преси. Перш всего ухвалено було, щоб не пропустити ані одної суботи не використати її на весь підприємство, про що вираз вибраний правлений комітер враз з режисером постарався, бо приладив щось до праці на кожну суботу.

Про працю товаришок я не думаю згадувати зокрема, лише скажу, що була наша спільна праця як товаришок, так товаришів і їхніх дітей. Ми всі ширі і завзято працювали в користь нашої робітничої преси. Ми спільно з товаришами нашу працю читали, спільно з нею освідомлюємо, ми спільно при допомозі нашій преси отримавши нашу заспані очі та туманні ріжкими пасивними наймитами голови, тому я спільно в її користь ми працювали. Скільки ми придбали для задоган цілі, буде поквитовано в нашому травневому звіті.

А ви, товариші і товаришки, що не дивитесь байдужо на робітничу пресу, що не дивитесь на українських панків, тих, що нашу пресу ганять, киньте вже раз їх опіку і ставіте передплатниками робітничої преси, бо вона є нашим найкращим вчителем. Тільки роб. преса учить нас, як маємо борити за свої праця, як борити проти тих, що сунуть з нас наші життєві соки. Тільки робітничя преса отримав нам наші очі і для її користі ми повинні працювати.

Як живе наша робітничо-фермерська преса!

Праця товаришок над молодію. При цій нагоді хочу згадати дещо про працю наших товаришок над молоденськими шкільними товаришами. Згідно з ухвалою з'їзду ТУРФДім засновано в нашій місцевості при відділі ТУРФДім школу рунчих робіт, котра відбуваєт 3 рази в тиждень. Родичі дуже радо послоняють своїх дітей до школи і з кожним днем число дітей тут збільшаєт. Також видно гарний поступ в наші.

До навчання рунчих робіт зголошались: Т-ка Залозька, Т-ка Бойковна і Т-ка Добрянська. Цим товаришка належиться шира подяка за їх ширі трудні на цім полі.

На цім місці закликаю всіх родичів, щоб вони послали своїх дітей до Укр. Роб. Діточої Школи, котра однію може дати їм ділоком науку та викховання. В Укр. Роб. Школі і працюють вони, хто вони, ці вони діти та навчаєт пошанувати старші діти своїх батьків.

Я пишу далше: робітничі і робітничі! Ставіте всі до наших радів, не будемо спільно над собою працювати і освідомлюєт. Всі, всі до організації! Робкорка.

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕЗИГНАЦІЇ ОРТИНСЬКОГО.

Канора, Саск.

В суботу, 5. червня, відбувся в Мікало, Саск., Слайдін Гіл Монікаліті ч. 273 канселменський мітінг, на якому було похвер 200 податковців, котрі, домогались, щоб старий рфі Ортинський, відомий український патріот, який має стати перед судом, резигнував. Але цей не хотів резигнувати і вкінці дійшло до того, що аж покинуло в Канору пошлю, щоб та втхомурила розбурханіх громадян. На цім однак не закінчилось. Податківці настоювали діти на своїх домоганях, а вкінці добились таки до того, що вибрали з поміж себе комісію, яка має зробити в вище сказаному муніципалі ревізію, з чого правдоподібно буде ще більше квалі, як попередню. Розслідуєт мали-б підлягати всі справи від 1922 р.

Тепер я відзнаюся до чесних робітників і фермерів, яких патріотично-хоруські заговорюють, щоб вони просунулись до поліщення нашої до увагу те, що стаєт в Слайдін Гіл Монікаліті. Там порядкували самі визначні патріоти, а насалді з того так, що вже двоє з них сидіт у тюрмі, а один має заплатити 1000 дол., а що до решти, то ще не знаєт, що з ними стане. Це покаже найближча будучисть.

Отож мій каменем до всіх чесних робітників і фермерів є: Товариші! Не вірте тим, що цілі роки має обурювали, а вступаєт у робітничо-фермерську організацію, де будемо разом борити за поліщення нашої до ділоком освіти і організації. В протиним разі нас аде те, про що вище писавось. Ті, що замовляли в нас ріжкими патріотичними словами, на цім тільки обобрадали "громадську касу, що тепер сама баче.

Колі прийде критична хвиля, щоб не нарікали люди на нього, що він ніхто справді не розвіяв, бо क्याса працюючих, що гуртуєтсь коло робітничо-фермерських організації, яка-здана нам на з.

Тож-ж хто має уха — хай слухає! Ваш за злук всіх працюючих, Іван Мозов.

ВІСНИ З ДІТРОИТ, МІШ.

Вест Форт Вільям, Онт.

Вже так багато цисалося про найбільшого капіталіста на куці земській, того найбільшого вискувача з Злучених Держав, Генри Форда, що не варт більше розписувати про нього. Але мимо цього я від себе ба- жав-би ще поділитись хоч кількома словами з товаришами про цего великого вискувача робітничої праці.

Дуци з роботи трамваем (з заводу Форда), чуку на дворі великий галас продаєт газет. Вони кричуть: "Генри Форд райте єврї дей". Запідняв і я, що пан Форд не пощадить своїх грошей, а купиє собі "Дітройт Таймс". Читаю слова Форда: "The great to-day, the greater to-morrow". Вірю, що Фордові так, але не робітникам. Однак я ще вірю в те, що нині чи завтра прийде час, що робітничтво побачить свого кривдця і відплатиться за неї всім таким, як Форд.

Придивитись у Фордових заводах, то нема такого дня, щоб не було похорони якого робітника. Хоч є всюди написи "Ворк сефф", але як можуть робітники робити уважно, коли нагайні підганяють їх на кожній кроці і ще кричать на них як на худобу.

На другий день я купиє також "Таймс", щоб перечитати продовженіє писанини Форда. В цім числі написав Форд, як він добрий, як дібає про свого робітника, "розтолкував", що праця тяжка не шкодить і т. ин. А про те, що робітничі в Буркеті в його фабриці падуєт напів мерті — не написав.

Генрі Форд написав ще й те, на яку то суму обвизив він ціну на автомобілі в 1926 р., але не згадав нічого, чому в однім тижні тисячі робітників. А крім того в другім тижні відложив він ще п'ятнадцять тисяч. Значить 24 тисячі Фордових робітників отстало в протигу двох тижнів без праці. А оставші робітничі виробляєт далше таку саму скількість автомобілів, яку продукуєт попередню. Ось якими хитрощинами лапає Форд робітничтво.

Форд каже до робітників: "Робітничко, робіть скорше! Якщо ви скінчите вашу працю в п'ятдесять днів, яку ви досі виробляли в шістьох днях, то я вам заплачу за 6 днів". Ну й після цего працювали робітничі, аж кривдий піт з чола злієт. А коли прийшла "пейда", то змісь одержати платню за 12 днів, робітничі дістали гроші за 10 днів. Обица пан ко- жух, та слово його тепле.

В газеті сказано далше, як то хвалили пан Форд перед приходом Валлі, коли той перебував в нього, кілька за здобудену працю. Молва, \$6.00 за 8 годин праці. Плата, каже, така висока, що робітничі прямо не знають, що мають з грошима робити. Ну, як робітничі поза Дітройтом думають, що може то правда. Шість доларів за 8 годин — гроші! Але цікавий я, чи пояснив Форд прийшові, кілька копуть життя в Дітройт: що робітничі тут не дістанє дешевше квартири як в місті, чи в якійсь іншій; що сімей- старання, щоб прийти з допомогою

маєток пана Залевського, в спалили клуно з сіном! Ви, пся ваша кров, забияка пана Залевського і пана пробоща...

Селяне стояли нерухомо й, низько нагнувши голови, слухали.

— Ми, прошу пана, нічого не знаємо, — обізвася якийсь смирлєць.

— Хто той, — запитав поручник.

— Ось цей, — показав жовнір.

— Даб му двадзеціа ріє! Чоловіка розложили тут-же перед усіма, зняли штани й виспиди двадцять пять нагаїв. Поручник продовжував балакати.

— За майно, що згоріло, ми візьмемо ваше майно! За смерть одного нашого, ми розстрілямо кожного п'ятого з поміж вас!

— Нехай пан дозволить і нам сказати в свій захист кілька слів, — озвася хтось.

— А пся маць! — гукнув пошинив поручник і пострілом з револьвера поваив на сніг того, що обізвася.

— Гу-у-у! — зарева лава, аде в той момент поручник щось верескнув і жовніри наставили на селян карабіни.

не "пейди" навіть не стає. Тому то я скажу від себе ось що: Товариші! Не вірте Фордові, ані його агентам! Форд ніколи і ніде не вийде з робітничом. Він є протиробітничий так само, як всі інші панкі робітничої класи.

Товариші робітничі! Підм всі до кінці, ставмо членами робітничих організацій і спільно боріме проти всіх вискувачів! Бо тільки в злуці ми переможемо.

Фордів робітнич.

МОЇ ПОЯТТЯ ПРО "БЕРКУТА"

Сейнт Джан, Н. Б.

Ще минуло року, коли товаришка П-к була у Вінніпегу, я просив її, щоб вона відслала мені твори Франка і мені й надіслала. Але Т-ка П-к не могла якось потрібні книжки відкупити і хотів і цьому не радий був, що не дістав книжок, то однак мусів з цим погодитись.

Минуло від тоді не багато часу, як і я був тим ісласним, що мав нагоду бути самим в столиці українського робітничо-фермерського руху Канади, у Вінніпегу. Це була найбільша мого радств в мому життї. Я радів так, як тоді, коли вперше зняв мене батько з собою і помів мене на возі з горишками до міста Збарка. Тільки, що тепер ставив я собі непокоуючі питання, чи я виконаю наложений на мене обовязок.

Будучи у Вінніпегу на з'їзді, я мав нагоду познайомитись з ходома праці в організації, а також з товаришкими делегатами, що пошлілись з цілою Канадою на тойка з'їзд, відтак з товаришами студентами з В.О.К.

Колі я знайомився з одним тов. студентом, він звернув на мене називаючи більшу увагу, а навіть це називало йому примід запамтати імєне, чи я читав коли, "Захара Беркута".

Я зараз почервонів, бо мені стидно стало, що я не читав. Стало мені дуже неприємно і я питав сам себе, чи не на сїтї така книжка. Але голова зборі робітничі робити уважно, коли нагайні підганяють їх на кожній кроці і ще кричать на них як на худобу.

Я маю досі нагоду познайомитись хоч попередню з деякими письменниками українськими і англійськими. Я пізнав твори Короленка, Коцюбинського, Ірчана, Силлера, також твори багатьох сучасних радянських письменників членів "Пугу" і "Тарпи", а Беркута я ще не читав. Це мусить бути якийсь новий поет — думаю я собі.

Читавчи "Укр. Роб. Вісти" дочитався я вкінці і до Беркута. Той я аж за голову взяв за мою помилку і мені зараз пригадав подібна історія з одним американським товаришем, що не знав "поного поета" Матіє Шапала. Від тоді я чекав нестерпиво до того, що люди називають "пейдоу", щоб можна писати за "Беркутом" до Злук. Держав. Але гріш крутий хутко покотиться і мені не отстало нічого більше, як просити книжку на кредит.

Одержавши книжку, я зараз розпечатив і взявся до читання. Занесть, що тоді не було вже ніякої сили, що мога б мене буда від книжки відорвати. Все єрсе сонце "єр. Івана" блищало через серпковий вікна, — як і кінчал читати останній листок, а мило того хотілось, щоб ці книжки ніколи не було кінця.

"Захар Беркут" давний твір, але він дуже близький і нашій щоденній боротьбі з панством, з кривими капиталом. Організація, єдність, сильна воля, бажання свободи і науки — не провідні думки Франкового творця, це заразом стержнями наших сучасних Беркутів.

На закінчення висказую я думку, що було-б добре, колб "УР.В." похад друкувати на своїх сторінках Франкового "Захара Беркута", це для тих, що думають ще тепер так жалюно як колєсь я, а передовсім для молоді.

З товаришским привітом, Робкор.

ВІСНИ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ЩО РОБЛЯТЬ З КОМУНІСТАМИ.

Недавно судив чеський суд на Підкарпатті після закону про охорону республіки комуніста, д-ра О. Бада, редактора "Карпатської Правди". Бада, уроченьє Східної Галічини, покінчив студі в Празі, а тому, що був членом чеської соціал-демократичної партії, за старанням осц. Дема, посла із Підкарпаття, інж. Немеса, дістав ще в 1923 році чеське громадянство і відбував адвокатську практику. Колі при кінці минуло року він вступив в комуністичну партію і став редактором "Карпатської Правди", пославшись на нього з сторони чеських фашистів наклепи, погрози, цькування, доноси і т. д.

В наслідок того чеський суд засудив його на 2 місяці тюрми та не зважаючи на те, що він має чеське громадянство, рішиє видати його до Польщі. Ужгородська поліція устроїла зараз-же підступ, хотіла заманити Бада на поліцію, там арештувати його і відставити в руки польських жандармів. Колі Бада скрився з ужгородської поліція урядула за ним лопи, але безуспішно.

Відобрання громадянства не даєтся оправдати жадним законом, ані адміністраційним розпорядженням. В наслідок нагінки за Бададом не появилося в час чергове число "Кар-

патської Правди".

От що робить з комуністами!

СТАРАЮТЬСЯ ЗНИЩИТИ ОСНОВУ ПІД АВТОНОМІЮ.

Майже вся українська преса з Підкарпатської України зазначає з обуренням цей факт, що чеський уряд носить ся серіозно з гадкою скасувати всі дотепершні жупанські уряди на Підкарпатті, а створити тільки одну ужгородську жупу. Преса протестує проти наругування чеським урядом давню установлену адміністрацію й каже, що зміни в адміністрації може робити лише автономний єойм на Підкарпатті.

Цей крок уряду пояснюють собі на Підкарпатті тим, що чеський уряд стараеться всіми засобами зничити всякі основи під автономію. До тепер чеський уряд поробив в тому напрямі вже такі кроки: 1) при назначуванні судових округів багато чисто українських сід, що граничать зі Словакією, відірвано від судових округів Підкарпаття і прилучено до Словаччини; 2) те саме сталеося з українськими школами, які також прилучено у великий кількості до словацьких інспекторатів і шкільних відділів.

Куди зміряє така поведінка чеської буржуазії, аж надто ясно.

ВІСНИ З НОВО-ВІДКРИТОЇ КРАЇНИ ЗОЛОТА.

Ред Лейк, Онт.

Дорогі Товариші! Перебуваючи через кілька років в північно-східній Озері, в Савт Поркювані, видавав я там всю свою силу золотим баронам і те використування робітника так вже мені було докучливо, що не стало терпеливості і я мусів ко выинити покинути.

Я з'їзжав до Вінніпегу, а тут вкра розкрилися буржуазні газети про відкриття нових золотих маїн в Ред Лейк, Онт. Збирася гурток нас, у українських робітників, і захітали ми своїм сподівачем, що наразі не будеть нас тут знано використувувати.

Колі ми тільки приїхали заліпанцью до Голсон, то нам зараз сказав, що маємо ще іхати 80 миль докою на малих човках (кену). Другого дня ми вступили дієсно на воду. Але ці "80 миль" ми іхали цілий тиждень (як до старого кроку). В день іхали, а ночами по лісах. Спавня ні-

В. ВОРУСЬКІЙ.

ЗА ПІЛЛЯ.

(Продовження).

Поручник на мить остовпенів. Але в ту-ж мить його рука з револьвером піднялась. Палець натис на курок, та в той мент щось сильно вдарило його й револьвер впав з руки. Василько оглянувся. В тепогді пізнав Пилипа.

— Дякую! Заберіть його! — звернувся він до товаришів і пішов до палацу.

Навруги кілком сходилась хлопці.

Колі на другий день ранком пані з панночками повилазили з-під ліжок, де вони пробували цілий ніч, і одна за другою ввійшли до їдальні, жак огорнув їх усміх. У м'ягких кірсах лежали пан Залевскі, ксондз і органіста мерті, а на грудях у них чорніла в ранах застигла кров. На стїні було написано:

"Кров ваша, за кров українських трудящих".

— Кажу, що наші відділи карні їх переловлять! Шляхтич підійшов до свого сусіда й на вухо прошепотів: — Бандити, то всі Українці, все тутешнє населення!

Вертались хлопці лісом і відтер заматав снігом їх слід. Колі зайшли в гущу ліса, передні зупинились.

— Ведіть сюди офіцера, — сказав Роман, — підвизьомь, що то за притца?

Темну постать підвели ближче. Засвіти-но сірника, треба подивитись якого він чини!

Хлопці оточили постать. Чеський сірник і перед очі встав блідий поручник, пан Кучинскій. Сірник потух.

— Дайте-но ще одного, — попросив Василько.

Ще раз черкнув сірник і Василько міг добре побачити знайоме йому обличчя. Поручник струсувся й зблід ще більше.

— Дайте-но ще одного, — попросив Василько.

— Так, це той кат, що замордував мого товариша — Дмитра!

— Це слідчий з охоронки! Це той, на якому дежать тисячі смертей наших трудящих...

Поручник заточився, але дві пари рук його піддержали.

— Бачте, у вас, пане, немає навіть смілвості встояти перед нами. Я-ж вас не бую, як це ви робили зі мною!

— Нема часу, Васильку, — заговорив Роман, — розбалакуватися з ним! Нам час розходитись, кінчай!

За поручником стояв Пилип. Він також добре знав того славного пана Кучинського.

— Що з ним догов розмовляти, — подумав він, зняв багнет зі свого карабіна і якось наче ненароком всадив його межплечч поручникові.

Той обняв й покотився лантухом до долу.

Того-ж таки дня в село приїхало тридцять кінних жовнірів на чолі з двома офіцерами. Було скликано сход.

Колі зійшлось усє село, жовніри вишуквали селян в одній ряд і тоді ріжкий поручник почав промову.

— Ви, більшовики, пся ваша мати, бандити? Ви ограбували

маєток пана Залевського, в спалили клуно з сіном! Ви, пся ваша кров, забияка пана Залевського і пана пробоща...

Селяне стояли нерухомо й, низько нагнувши голови, слухали.

— Ми, прошу пана, нічого не знаємо, — обізвася якийсь смирлєць.

— Хто той, — запитав поручник.

— Ось цей, — показав жовнір.

— Даб му двадзеціа ріє! Чоловіка розложили тут-же перед усіма, зняли штани й виспиди двадцять пять нагаїв. Поручник продовжував балакати.

— За майно, що згоріло, ми візьмемо ваше майно! За смерть одного нашого, ми розстрілямо кожного п'ятого з поміж вас!

— Нехай пан дозволить і нам сказати в свій захист кілька слів, — озвася хтось.

— А пся маць! — гукнув пошинив поручник і пострілом з револьвера поваив на сніг того, що обізвася.

— Гу-у-у! — зарева лава, аде в той момент поручник щось верескнув і жовніри наставили на селян карабіни.

— Ні з місяця! — гукнув офіцер. — Рахуй, —

